

GOŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

PRENUMERATAI

Miesięcznie Mk. 22.—, Kwartałnie Mk. 66.—, Za odno-
wienie dopłaca się Mk. 8.— miesięcznie.
Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 25.00. Kwar-
tałnie 75.00. Zagranicą Mk. 30.— miesięcznie.

Cena numeru pojedynczego 1 Mk.

Redakcja i Administracja w Łodzi:
Piotrkowska 106. Telefon 199.
Telefon w Warszawie 609.

OGŁOSZENIA:

Zwyczajne: 150 fen. za wiersz petitowy jednoszpaltowy.
Drobne: 80 fen. za wyraz, najmniej 3.00 Mk. Zagubione do-
kumenty Mk. 2.00. Poszukiwanie pracy 20 fen. wyraz
Nadesłane: przed tekstem 5.— Mk., w tekście 7 Mk., po tek-
ście 3.00 fen. za wiersz petitowy (str. 4 szp.)
Nekrologi: 250 Mk za wiersz petitowy (str. 4 szp.)
Ogłosz. zaręczynowe i zaślubinowe po Mk. 100.— po tekście
Za terminowy druk ogłoszeń i ofiar adm. nie odpowiada

Od wydawnictwa.

W celu zapobieżenia przerwie w dostarczaniu pisma prosimy Sz. Prenumeratorów o wpłacanie należności za miesiąc kwiecień (mk. 22.— i za odnośnienie do domu mk. 3.—) w administracji pisma bezpośrednio aż do piątku dnia 9 kwietnia r. b. włącznie.

Wszystkim, którzy do dnia tego przedpłaty nie uiszcza, zmuszeni będziemy dostawę pisma wstrzymać.

Dziś **Casino** Dziś

Najaltniejszy obraz wytwórni rosyjskiej Jermoljewa w Moskwie
ze „Złotej Serii” p. t.

KUSIŁY JĄ MORZA FALE

W rolach tytułowych **Olga Gzowska i Gajdarow** znakomici artyści teatru Stani-
sławskiego w Moskwie. — — —
Akcja dramatu rozgrywa się w Jaltocie, na tle najcenniejszych krajobrazów
krymskich.
Początek przedstawień o godz. 3 po południu.

Dziś **Odeon** Dziś

wielka świąteczna atrakcja wielka świąteczna atrakcja

Ulubienica Łodzi fascynującej urody i talentu artystka amerykańska
FERN ANDRA w wielkim detektywim dramacie
w 6 aktach pod tytułem:

„Szlakiem Życia”

Początek przedstawień o g. 3 po południu. Ceny popularne.

Polski aparat administracyjny.

Pierwsza pisana konstytucja w świecie—ustawa zasadnicza Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 maja 1791 r. słusznie wyglą-
sza nasadę, iż za nic sobie mieć należy pra-
wa dobre, jeśli ich wykonanie nie stoi na
wysokości zadania. Nasz aparat admini-
stracyjny szwankował stale w ciągu wieków nie-
podległej egzystencji politycznej. Podczas
gdy we Francji policyjny system zarządu
państwowego, stosowany przez monarchję
absolutną, stale krzepił i udoskonalał admi-
nistrację centralistyczną, gdy w Anglii har-
monizowały się doskonale czynniki rządowe
z gminnymi, gdy w Niemczech wreszcie ustrój
stanowy nie kłócił się ze wzrostem władzy
cesarskiej, która zazdrośnie i mozolnie strze-
gła swych prerogatyw wykonawczych —
w Polsce cały szereg przyczyn złożył się na
coraz głębiej sięgający rozkład administracji
państwowej. Słaba władza królewska, z każ-
dym dziesięcioleciem coraz bardziej ścieśnia-
na przez wszechwładną szlachotę nie mogła
zdobyć się na nięcie w karby gospodarki
państwowej. Anarchistyczne wprost roz-
drobnienie kompetencji rządowych pomiędzy
sejmiki ziemskie, samowola i prywatna wiel-
kich panów, brak wyszkolonego i odpowie-
dzialnego elementu urzędniczego — wszystko
to składało się na obraz nędzy i upadku ad-
ministracji polskiej.

Za Sasów rozprężenie dosięgło szczytu.
Formalnie nie było w Rzeczypospolitej, jak
stwierdza prof. Balzer, państwowego aparatu
wykonawczego. Maszyna wykonawcza szła
niejako siłą „jakoś się robi” bez najmniej-
szej planowości, z kolosalną natomiast roz-
rzutnością energii i szkodą powszechną.
Najelementarniejsze czynności administracji
państwowej odbywały się przy pomocy nie-
skoordynowanych i niezmiernie złożonych
ruchów urzędów ziemskich i królewskich
przy przemożnych wpływach przekupstwa
i protekcji.

Przyszły /ata niewoli. Upadek pań-
stwa nie pozwolił na rehabilitację po tym
niezmiernym wysiłku woli narodowej, jak-
wą była ustawa 3 maja. Historia nie za-
wzięła na kartach zasług polskich dziejów
gospodarki państwowej w kraju naszym
przez wiek i ćwierć, podczas panowania
się w kraju naszym trójplemiennych eku-

pantów. Odpowiedzialność spada na nas
dopiero za ostatni okres przeszłości, t. j.
od chwili wypędzenia ostatniego na-
szego elemtęcytela i samodzielnego rzą-
dzenia się we własnym domu.

Ciężka, jak dotychczas, odpowiedzial-
ność. Niekiedy at se zgromy opadają rę-
ce i człowiek przed sobą samym lęka się
przynad do ostatniego, rzeczywistego sta-
nu rzeczy w Polsce. Już u samej góry
drabiny rządzącej niebawem luki.
Skład ministerjalny niżej wszelkiej
krytyki, że wspomnę tu wielokrotne gło-
sy oburzenia, jakie odzywają się w ciągu
roku w opinii i prasie przeciw niedole-
żnej gospodarce kolejowej ministra Eber-
harda; przeciw skandalom „filatelistycz-
nym” ministra poeet, Lindego; przeciw
nieustannym „salto mortale” w sprawach
aprowizacji. Dziś, jeśli nie kompromitu-
ją się ministrowie, to czynią to minister-
stwa. Cały szereg agend trzyma się tyl-
ko siłą jakiegoś niesrozumiątego prowi-
zorum, za które nikt nie ponosi odpo-
wiedzialności. Sam premier Skulski la-
wiruje zrzeczenie leoz bez rezultatu pomię-
dzy prawicą a lewicą.

Urzędy centralne obsadzone fatalnie.
Protokola nie nepotyzm święcą ogje.
Lepsze jednostki wśród urzędników, ozu-
ją się zle w swym otoczeniu i uciekają z
urzędów przy pierwszej okazji.

Bez łapówki — ani kroku. Kto chce
się o tym przekonać, niech zażąda jakiejś
formalności w urzędzie, spróbuje zawrzeć
transzakcję z państwem, lub zajrzy chociaż
do publicznych lokalów, gdzie urzędnicy
siedzący na posadkach z tysiącną pensją
miesięczną z lekkim sercem szafują setka-
mi na kolacyjki.

Podobno grozi za przestępstwa urzęd-
ników kara śmierci: Zwracamy uwagę, że
dotychczas nie zapadł ani jeden wyrok te-
go rodzaju? A wiele tysięcy łapówek po-
brały już różne wyroki urzędnicze?

Korupcja schodzi do nizin urzędni-
czych.

Stosunki nasze są gorsze od przysłó-
wowych rosyjskich lub tureckich. „Cha-
baz” i „bakczysz” niechaj ze wstydem usta-
pią miejsca rodzimej łapówce. Wprost nie

można się ruszyć, by gdzieś zza węgła nie
wysunęła się chętna do bezprawia, a chei-
wa na pieniądze dłoń, wyszukująca dla oso-
bistych korzyści materialnych swe admini-
stracyjne stanowisko.

Urzędnik, który nie wziął ofiarowa-
nej łapówki, lecz podał odpowiedni raport
swej władzy o usiłowaniu przekupstwa, sta-
je się nieomal bohaterem, a nazwisko jego
wraz ze słowami pochwały znajduje się na
łamach wszystkich pism. Nikt nie zwraca
uwagi na cały cynizm podobnych pochwał
za spełnienie normalnego obowiązku czło-
wieka i urzędnika. Urzędnik, który z zasa-
dy na odpowiedzialnym stanowisku nie bie-

rze łapówki, uważany jest powszechnie za
niemądry wyjątek.

Nic to zresztą nowego. To tylko kon-
statowanie faktów, przyjrzenie się raz jesz-
cze temu bagienku, w którym coraz głębiej
toniemy i które łatwo może nas pochłoni-
nąć zupełnie.

Bez rażącej reformy, bez zdecy-
dowanego zwrotu w kierunku szybkiej
poprawy położenia naszego społeczeń-
stwa stanie się katastrofalne. Aparat ad-
ministracyjny rozkłada się od wewnątrz
i może spowodować ruinę całego orga-
nizmu.

Czesław Oltaszewski.

Dareme wysiłki armji bolszewickiej.

Komunikaty szefa sztabu generalnego

Z dnia 3 kwietnia.

Energiczne ataki nieprzyjacielskie na
Sławecznę zostały odparte, przyczem wzię-
liśmy dwa karabiny maszynowe. Bolszewi-
cy, nie licząc na poniesione w dniu wczor-
ajszym straty, uporeczywie atakowali w re-
jonie stacji Nachów oraz nasze pozycje na
południe od Słobody Jakimowskiej Po za-
ciętych walkach wszystkie ataki odparto.

Na reszcie frontu działalność wywia-
dowcza.

Z dnia 4 kwietnia.

Na Podolu i Wołyniu ożywiona dzia-
łalność wywiadowcza.

Na Polesiu nieprzyjaciel gwałtownie
atakował w rejonie Sławeczna i nasze po-
zycje na linii kolejowej pod wsią Nachów.
Do akcji tej bolszewicy wprowadzili znacz-
ną ilość artylerji, nie wyłączając ciężkiego
kalibru. Po zaciętych i ciężkich walkach,
które zwłaszcza na odcinku Sławeczna przy-
brały chwilowo korzystny obrót dla prze-
wajających sił bolszewickich, bohaterkie
nasze oddziały zadały stanowczą klęskę
nieprzyjacielowi, biorąc kilkudziesięciu jeń-

ców, w tem kilku oficerów i znaczną zdo-
bycz wojenną.

Na odcinku od Borysowa do Połoc-
ka obustronna wzajemna akcja patroli.

Z dnia 5 kwietnia.

Na całym froncie od Berezyny do
Dufestru żywa działalność bojowa. Od-
działy nasze w czynnej obronie przepro-
wadziły szereg lokalnych wypadów na Wo-
łyń i Podolu, celem odrzucenia skoncen-
trowanych bezpośrednio przed naszym fron-
tem sił nieprzyjacielskich. Wszystkie wypa-
dy miały przebieg pomyślny i osiągnęły
zamierzony skutek.

Zastępca szefa sztabu generala
Kuliński, pułkownik.

Litwinów przeciwko granicy z 1772 roku.

Paryż, 5 kwietnia. (PAT) Havas.
„Petit Parisien” podaje wywiad z Litwi-
nowem, przeprowadzony przez kopenha-
skiego korespondenta tego pisma, Litwi-
now odmawia Polsce prawa rewindykacji
granice z roku 1772, gdyż tylko liczne
wielkie posiadłości na Litwie i Białej
Rusi należą do Polaków, ludność zaś nie
jest polska. Wedle Litwinowa obszar-
nocy pruscy popychają wielkich posia-
daczy polskich do tej awanturycznej woj-
ny, by następną mogli zaatakować Polskę.

Polityka Polski na wschodzie

według p. Kozickiego.

Paryż, 5 kwietnia (PAT). Radio. Pan Stanisław Kozicki, członek delegacji polskiej przy konferencji pokojowej, w wywiadzie z redaktorem „Petit Parisien” w sprawie warunków pokoju z Rosją oświadczył co następuje:

Polska pragnie gorąco zawarcia pokoju z rządem sowieckim i to możliwie jaknajrychlej, na podstawie takich warunków, któreby zagwarantowały stały i trwały pokój. Polacy nie dają do powiększenia swoich terytoriów, a upominają się jedynie o te terytoria, które były poprzednio przyłączone do Polski, nie drogą przemocy, ale drogą dobrowolnej unii. Przywrócenie tej unii jest jedynym celem ustalenia państwa polskiego na zasadach, koniecznych dla jej egzystencji. Jeśli są różnice w zapatrywaniach Polaków w sprawie organizacji spornych terytoriów na wschodzie, to istnieje zgoda w dwóch punktach.

Polacy twierdzą, że ich prawa do ziem spornych są niezaprzeczone. Istotnie też ziemie, których rewindykacji równocze-

śnie domagają się Polska i Rosja, a które są obecnie w większej części okupowane przez armię polską i administrowane przez rząd warszawski, należały do Polski od 14-go wieku, aż do jej rozbiorów. Mimo to polacy nie chcą sami decydować o przyszłości ludów tych ziem, lecz odwołują się do ich woli.

I oto dlatego warunki przedstawione przez Polskę rządowi sowieckiemu nie zawierają jeszcze propozycji ustalenia granic polsko-rosyjskich. Polacy domagają się uznania zasady, że rozbiór Polski musi być uważany za niebyły. To będzie punktem wejścia w pertraktacje. Następnie zostaną oznaczone granice przy uwzględnieniu zmian zaszłych od 160 lat pod względem socjalnym i przy uwzględnieniu woli ludności. Polska nie może się obronić przed agresywnością Niemiec, jak tylko posiadając terytoria, które zapewniają jej rozwój ekonomiczny i siłę polityczną. A tylko posiadanie terytoriów, które rewindykują, zapewnia jej tę możliwość.

biscytowej prośby o otwarcie szkół polskich. Pod prośbami podpisani są wszyscy obywatele danych gmin.

Gwałty czeskie.

Cieszyn, 5 kwietnia (PAT). Dzienniki donoszą o nowych gwałtach popełnianych przez Czechów. Jeden z inicjatorów zgody polsko-czeskiej na Śląsku przywódcą socjalistów polskich w Radwanicach został wyrzucony z mieszkania przez bandy czeskie. Wszystkie okna w mieszkaniu powybijano. W tym samym dniu wyrzucono w Rychwałdzie proboszcza księdza Niemca, który na porzeczeniu komisji aljanckiej w Cieszynie powrócił na swoje stanowisko.

Donoszą, że sądy we Fryszacie, Frydku, Boguminie i Polskiej Ostrawie zasypane są skargami i protestami ponieważ właściciele domów czeski wymówili polskim obywatelom bez powodów mieszkania lub też podwyższyli znacznie czynsz. Na Śląsku podobnie jak w Polsce obowiązuje prawo o ochronie lokatorów.

Walki łotewskich.

Ryga, 5 kwietnia (PAT) Komunikat łotewski z dnia 2 kwietnia. Na froncie niemieckim bez zmiany. Na froncie bolszewickim w rejonie jeziora Glucha korzystne utarczki. Wzięto do niewoli 41 bolszewików, pomiędzy nimi dowódca batalionu i dowódca kompanii. Zdobyto jeden karabin maszynowy, 4 aparaty telefoniczne, dwie kancelarze, karabiny, granaty ręczne i dużą ilość konduktów. Ludność miejscowa rozbiła jedną kompanię bolszewicką, która w całości dostała się do niewoli. Pod wsią Rubakową bolszewicy przedsięwzięli próbę przejścia przez rzekę, lecz łódki zostały odparte ogniem karabinów maszynowych.

O handel z Rosją.

Paryż, 5 kwietnia (PAT). Radio. Millerand przyjął w sobotę delegację, która ma reprezentować Francję przy pertraktacjach handlowych z kooperatywami rosyjskimi. Członkowie tej delegacji odjechali wieczorem do Kopenhagi, gdzie jest oczekiwane w krótkim czasie przybycie misji Krassina. Misja ta ma się spotkać z przedstawicielami mezarstw sprzymierzonych.

Szlewizki boi się o swą przyszłość.

Ljon, 5 kwietnia (PAT). Radio. „Temps” ogłasza następujące informacje: Komisja międzynarodowa Szlezwicka, w której Francję reprezentuje pan Paweł Claudet, przyjęła deputację 7 obywateli z Flensburga duńskiego prowadzoną przez p. Chrystjansena. Deputacja przedłożyła komisji większą ilość adresów, z których jeden podpisany jest przez 3000 robotników, inne zaś przez 9000 obywateli szlezwickich, należących do wszystkich warstw socjalnych.

W wymownych słowach deputacja apłasz komisję, aby nie wydano ponownie decyzji w Szlezwiki centralnym na pastwę zemsty i prześladowań prusaków. Deputacja prosiła następnie by przedłożone państwowemu ententy projekt amandynarodowienia Flensburga pod zwierzchnią władzą Ligi narodów.

Ameryka chce handlować z Niemcami.

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT). WBK. donosi z Waszyngtonu: Według wszelkich znaków nastąpi w niedługim czasie stan

pokoju z Niemcami. Rozujacja, która będzie przyjęta przez szemat zawiera postanowienia iż Stany Zjednoczone wchodzi z Niemcami w stosunki handlowe.

Jugosławia nawiązuje stosunki z Niemcami.

Paryż, 5 kwietnia (PAT). Radio. Rząd jugosłowiański postanowił podjąć stosunki dyplomatyczne z Niemcami i wyznaczył na charge d'affaires do Berlina p. Releke Winkowicza.

Zbliżenie włosko-austriackie.

Wiedeń (PAT). W sprawie podróży kanclerza Rennera do Rzymu donosi „Neue Freie Presse”, że podróż ta ma na celu wzmożenie stosunków politycznych między obu państwami, oraz sprawy gospodarcze. Z kanclerzem udają się do Rzymu także referenci fachowi.

Zboże szwajcarskie dla Austrii.

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT). Radio Wied. Bur. Kor. donosi z Berna Szwajcarskiego. Rada szwajcarska oświadczyła gotowość udzielenia Austrii w formie pożyczki 200 wagonów pszenicy, 100 wagonów kukurydzy i 200 wagonów żyta. Rząd austriacki zwrócił to zboże po otrzymaniu przesyłki z Ameryki.

Rocznica powstania w Irlandji.

Paryż, 5 kwietnia (PAT) Havas. Z Irlandji otrzymano wiadomość, iż z powodu rocznicy powstania irlandzkiego w 1916 roku, podpalone wiele biur rządowych. Zdaje się, że głównym celem podpalenia było zniszczenie ksiąg i dowodów podatkowych.

Paryż, 5 kwietnia (PAT). Dzienniki donoszą z Londynu, że sinajsiści w Klerry podjęli regularne ataki na posterunek policyjny. Rozpoczęli oni żywy ogień i usiłowali podpalić budynek policyjny przy pomocy naty. Policja broniła się używając granatów ręcznych i po 8 godzinnej walce ataki odparła.

Pod Limerich 60 uzbrojonych osób napadło na pośląg i zrabowało 250 funtów szterlingów.

Sytuacja w Niemczech.

Na południu Niemiec.

Paryż, 5 kwietnia (PAT). Havas. Londyński „Times” otrzymuje z Düsseldorfu wiadomość, że komuniści wstrzymali rozbrajanie czerwonej armji, dowodziawszy się o marszu „Reichswehra”
Wśród robotników panuje silne wzburzenie. Poczyniono przygotowania celem zniszczenia kopalni i fabryk, o ile marsz wojsk będzie trwał nadal. Wszystkie partie pragną okupacji sojuszników.
„Daily Mail” dowiadyuje się, że w Essen robotnicy zburzyli dwie fabryki.

Essen, 5 kwietnia (PAT). Biuro Wolffa donosi: Walne zgromadzenie Rady wykonawczej postanowiło zaprzęść strajku generalnego w całym zagłębiu przemysłowym. Robotnicy zostaną jednak wezwani ponownie do walki jeżeli rząd nie wykona zobowiązań przyjętych w układzie w Bielefeld i Münster.

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT) Radio. Z Berlina donoszą: Duisburg zajęty został przez wojska obrony państwowej. Czerwona armia odparto w kierunku południowo-wschodnim. Niebezpieczeństwo, grożące Düsseldorfowi ze strony armji czerwonej, zostało usunięte.

Berlin, 3 kwietnia (PAT). Kanclerz Rzeszy, Müller, podał w rozmowie z dziennikarzami o położeniu w zagłębiu Ruhr następujące szczegóły:

Nie można zataić, że położenie jest bardzo poważne. Ludzie, z którymi zawarto układy, nie mają w wielu miejscowościach władzy w swym ręku. Czerwone oddziały zajęły wejścia do szybów i strzelają do górników, którzy chcą wrócić do pracy. Cała ludność oczekuje wkroczenia wojsk rządowych, jako wybawców. Do tej chwili jednak nie można było uzyskać zezwolenia rządu francuskiego i sprzymierzonych w tym względzie, ale toż się co do tego dalsze rokowania.

Wśród powstańców znajduje się wiela komunistów rosyjskich, mimo to jednak ruch niema charakteru bolszewickiego.

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT). Według doniesień z Berlina o rokowania, jakie się odbyły między komisją rządową a przedstawicielami zagłębia Ruhr, przedłożono zawieszenie broni i termin wydania

Tajny układ turecko-angielski?

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT). W. B. K. donosi z Berlina: Według wiadomości „Deutsche Allgemeine Zeitung” z Nowego Jorka ogłasza „New American” depeszę, w której donosi o tajnym układzie między Anglią a Turcją zawartym w kwietniu 1919 roku. Wedle tego układu Anglia zobowiązała się do pozostawienia Turcji w Europie. Wiadomość tę podać miał Naim-pasza. Układ podpisany jest imieniem Anglii przez Chamberlaina a imieniem Turcji przez Damat Feryda.

W Turcji.

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT). Radio. Z Paryża donoszą: „Temps” dowiadyuje się z Konstantynopola: Rządy państw sprzymierzonych wręczyły Turcji nową notę zbiorową, domagającą się, aby gabinet oficjalnie wystąpił przeciw ruchowi nacjonalistycznemu. Na skutek tego miało przyjść do przesilenia gabinetu. Ferit pasza otrzymał miał polecenie utworzenia gabinetu.

Wymiana jeńców między Bułgarią i Grecją.

Paryż (PAT). Radio. Z Sofji donoszą: Na interwencję prezidenta ministrów Stambulińskiego odbył się wkrótce wymiana jeńców bułgarskich, znajdujących się w Grecji, za pewną ilość podanych greckich, obecnie internowanych w Bułgarij. Również i Serbja zgadza się na odesłanie jeńców bułgarskich.

Układ między Węgrami a Jugosławiją.

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT). Radio. Z Belgradu donoszą, że między Węgrami a Jugosławiją zawarty został układ na podstawie którego Węgry dostarczą Jugosławiją wagonów i lokomotyw w zamian za dostawę 20,000 świń, 70 wagonów sieni i 500 wagonów kukurydzy i pszenicy.

Bolszewicy w Nowomikołajewsku.

Paryż, 5 kwietnia (PAT). Z Tokjo urządzenie potwierdzą wiadomość, o zajęciu Nowomikołajewską przez bolszewików.

broni do 3 kwietnia. Wojska rządowe będą upoważnione do wystąpienia tam, gdzie panuje anarchja i plądrowanie. Do armji czerwonej wysłana zostanie delegacja, która zażąda wydania broni.

Sytuacja w Zagłębiu Ruhr.

Nordelch, 5 kwietnia (PAT) Radio. Kanclerz rzeszy oświadczył dziennikarzom, że położenie w Zagłębiu Ruhr jest bardzo niepokojące. Wyrzucił on obawę, iż Sewering zmuszony był uciec się do ostrych środków wojskowych, celem zapobieżenia rabunkom i akcji niepewnych żywiołów. Dlatego też odwołanie Waltera jest obecnie niemożliwe. Równocześnie wybuchł na znak protestu strajk kolejarzy w Essen, który ma trwać aż do chwili przywrócenia zupełnego spokoju. Kanclerz ma nadzieję, że uda się to bez większego przelewu krwi.

Akcja francuska w południowych Niemczech.

Paryż, 5 kwietnia (PAT) Havas: Kroki wojskowe, podjęte przez rząd francuski, mają na celu jedynie zmusić Niemców do uszanowania strefy 50 kilometrów na wschód od Menu. Są to jedynie środki ochronne. Zamierzona okupacja Frankfurtu, Darmstadtu i Hanau, projektowana jedynie celem zagwarantowania się przed złamaniem traktatu. Terytoria, które sojusznicy okupowaliby, leżą po za obrębem Zagłębia Ruhr.

Paryż, 5 kwietnia (PAT) Havas. „Echo de Paris” donosi, że Millerand powierzył urzędownie marszałkowi Fochowi ochronę interesów francuskich. „Matin” otrzymał wiadomość z Wiesbaden, że wojska francuskie na terenie okupacyjnym od rana stoją na stopie bojowej. „Petit Parisien” donosi z Londynu, że Anglia powstrzyma się prawdopodobnie od współdziałania okupacji Frankfurtu, Darmstadtu i Hanau, lecz śledzić będzie w przyjaźni akcję francuską. To same stanowisko zajmują Stany Zjednoczone.

Paryż, 5 kwietnia (PAT). Havas. Spółnocy. Prezydent ministrów Millerand wysłał dziś wieczorem pismo do niemieckiego pełnomocnika, dr-ra Mayera, w którym przypomina, że wczoraj obstawał przy-

Sytuacja w Danji.

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT). Wied. B. Kor. donosi z Kopenhagi: W mieście panuje wzburzenie. Tłumy przełamaly po południu kordon na plaży przed zamkiem. Mówcy syndykalistyczni wygłaszali do tłumów przemówienia. Rozwinięto większą ilość czerwonych sztandarów i wnoszono okrzyki „Przez z królem, niech żyje republika!” Demonstracje zakończyły się spokojnie.

Kopenhaga, 5 kwietnia (PAT). Biuro Ritzana podaje: Król zawezwał wczoraj o godz. 9 wieczorem przedstawicieli wszystkich stronnictw na konferencję. Konferencja trwała do godziny 3 i pół rano i tyrosiła się sytuacji. Wszyscy przywódcy byli zdania, że koniecznym jest przeprowadzenie nowych wyborów, według nowej ordynacji wyborczej i że w takim razie będzie strajk generalny odwołany. Minister Liebe oświadczył królowi, że pragnie ustąpić. Król powierzył utworzenie nowego gabinetu dyrektorowi sądu opiekuńczego Eriesemu. Nowy gabinet będzie miał za zadanie jaknajrychlejsze zwołanie parlamentu i ukończenie rokowań w sprawie nowej ustawy wyborczej. Przywódcy wszystkich stronnictw przyrzekli sobie współdziałanie w nowym gabinecie, utworzonym na tej podstawie.

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT). Radio. Z Kopenhagi donoszą pod datą 3 kwietnia: Nastroj jest podniecony. Popołudniu odbyła się wielka demonstracja przeciw królowi i na rzecz republiki. Zgromadzenia miały przebieg spokojny.

Ljon, 5 kwietnia (PAT). Radio Rząd duński wyznaczył nowe wybory do „Volкетинgu” na dzień 22 kwietnia. Dotychczasowy „Volкетинg” zbierze się dnia 14 kwietnia, w celu załatwienia między innymi projektu reformy wyborczej.

Stan obłężenia w Danji.

Wiedeń, 5 kwietnia (PAT). Radio. Do dzienników berlińskich donoszą z Kopenhagi, że król upoważnił prezydenta ministrów do ogłoszenia stanu obłężenia w całej Danji. Policja wykryła dwie tajne drukarnie, w których drukowano proklamacje, nawołujące do ogłoszenia republiki rad.

tem, by Niemcy wycofali natychmiast wojska, które w niedozwolony sposób wkroczyły do Zagłębia Ruhr. Francja nie może dopuścić do naruszenia artykułu 44 traktatu wersalskiego. Dziś zostało stwierdzone, że wojska niemieckie w zagłębiu Ruhr przekroczyły dozwoloną ilość żołnierzy, dalej, że komisarz rządu niemieckiego otrzymał zupełną swobodę w użyciu wojsk w zagłębiu Ruhr, w końcu, że ofensywa „Reichswehr“ rozpoczęła się dn. 2 kwietnia. Millerand twierdzi, że rząd niemiecki naruszył przez tę swoją niespodziewaną ofensywę art. 44 traktatu pokojowego, a naruszenie tego traktatu jest równoznaczne z aktem nieprzyjaznym, które równa się naruszeniu spokoju światowego. Millerand poda później pełnomocnikowi Niemiec decyzję Francji.

Warszawa.

Wstrzymanie ruchu samochodowego.

Wskutek wypadku samochodowego, o którym już była wzmianka w prasie, gdzie samochód wojskowy № 1245, prowadzony przez szeregowca Zielińskiego Wł. najechał na posłańca Jarossa Jana, który odniósł złamanie prawego ramienia — został wstrzymany ruch osobowy samochodów wojskowych, zgodnie z rozkazem wice-ministra spraw wojskowych № 56, rozpoczynając od 8 bm. na 5 dni.

Szofer, szeregowiec Zieliński został pozbawiony dożywotnio prawa prowadzenia

nia samochodów, wydalony z wojsk samochodowych, aresztowany i oddany pod sąd.

Zabroniony wlec.

(w) Prasa żargonowa donosi, że komisarz rządowy, p. Anusz, wydał rozporządzenie, żeby niepozwalano na urządzenie wiecu politycznego ludowców żydowskich z N. Priłuckim na czele, który to wiec miał się odbyć w niedzielę Wielkanocną.

Łódź.

Premjer Skulski w Łodzi.

Onegdaj przybył do Łodzi premjer Leopold Skulski i zamieszkał w apartamentach przy ul. Piotrkowskiej 113.

O kurje wyborcze.

W ministerstwie spraw wewnętrznych odbywają się narady w sprawie zmiany ordynacji wyborczej Rad miejskich. Poruszona jest sprawa zmiany dotychczasowej ordynacji wyborczej. Żywioły zachowawcze proponują wprowadzenie wyborów kurjalnych. Za tą zmianą jest naczelnik sekcji, p. Sikorski (?). Przedstawiciel Lwowa proponuje wprowadzenie tam specjalnej kurji narodowej. Inni żądają specjalnych praw dla właścicieli domów. Przeciw zmianom występuje szef sekcji p. Sienkiewicz, który dowodzi, że obecne rady miejskie posiadają większą ilość inteligencji, niż dawniejsze, i że najważniejszą

rzeczą jest obecnie polepszenie stanu finansowego miast.

Teatr Polski.

Ostatnie występy W. Siemaszkowej.

Dziś Teatr Polski daje dramat St. Żeromskiego „Ponak śnieg“, w którym p. W. Siemaszkowa ostatni raz kreować będzie postać p. Rudomskiej. Popołudnie wypełni ostatni raz melodyjny i dowcipny wodewil O. Zafferta „Za oceanem“, na którym publiczność gromadzi się licznie i bawi doskonale. Jutro wznowienie dramatu Schönerherera p. t. „Djablica“ z p. W. Siemaszkową w roli tytułowej. We czwartek „Zatarty automobilista“.

A wlec to dzisiaj.

Nareszcie nadszedł oczekiwany przez wszystkich dzień 6-go kwietnia, który przejdzie w poczet historycznych dat w dziejach naszego miasta, albowiem w tym dniu, jak o tem donosią zapewne w przyszłości kronikarze, odbyła się pierwsza europejska maskarada w Łodzi.

Ładny delegat.

Przed świętami Wielkanocnymi delegat przedziałni widzewskiej manufaktury Antoni Górecki otrzymał od robotników 6,000 mk. na kupno spirytusu.

Gdy nazajutrz i dnia następnego G. nie zjawił się do fabryki, udano się do jego mieszkania. G. dawał odpowiedzi

TEATR POLSKI (Dzielnia 18)

pod dyr. Franciszka Rychłowskiego.
Wtorek, 6.4. Po południu o godzinie 3-jej „Za oceanem“ wodewil O. Lafferta. Wieczorem o godz. 7.30 występ W. Siemaszkowej „Ponak śnieg“ dramat w 3-ach aktach St. Żeromskiego.

wymijające, lecz wzięty w krzyżowy ogień pytań i widząc groźną postawę towarzyszy, przysnął się do roztrwonienia. By się zrehabilitować, sprzedał część rzeczy i zwrócił gotówkę.

Co kradną?

Z mieszkania nieobecnego w Łodzi Stefana Auljusza (Gubernatorska 34) skradziono rzeczy na sumę 20,000 marek. Z mieszkania Teodora Awilowa skradziono marynarkę z 15,000 mk. Z restauracji Juljusza Funkiego przy ul. Pańskiej 93 skradziono garderobę na sumę 20,000 mk. Z mieszkania Józefa Wajsbargiera (St. Zarzewska 31) skradziono rzeczy za 8,000 marek.

Wyrodek.

Robert Litke (Główna 36) zameldował w 8 komisarjacie, że 16 letni Aleksander Klinbaum, zamieszkały w tymże domu, dopuścił się gwałtu na jego 4-letniej córce Paulinie.

Trupa Wileńska
Cegielniana 63.

Wieśniak („Dorfsjung“)

Dziś o godz. 8-jej wieczorem

GRAND KINO

Dziś premjera
! Po raz pierwszy w Łodzi !

! Niebywała Sensacja !

! Niebywała Sensacja !

WIELKA Księżna Pawłowna

TEATR POLSKI
Cegielniana 63.

4 gościnne występy warszawskiej FARSY

Bilety u W-go Gostomskiego od godziny 11 — 2 i od 5 — 8 wiecz.

TEATR WIELKI
Konstantynowska № 16.
Dyr. A. Kompaniejew.

0 godz. 8 p. p.
Talmudzista

o godz. 8 wiecz.
Józef w Egipcie

Inżynier

z 5-letnią praktyką w ruchu fabrycz. poszukuje posady w fabryce budowy maszyn lub techniczn. zajęcia. Oferty proszę złożyć w redak. gazety pod adresem: „Inżynier Nr. 17.“

Märkische Oefen & Tonwaren-Fabrik G. m. b. H.
Oranienburg b. Berlin
Telefon 539. Telegr. Adr. Motela.
destarcza każdą ilość kolorowych gładkich pieców (Glattteufen) 2 razy wypalan., szrejoyanych, (nieglazurow.) szlifowanych.

Poszukuje

się do kupienia

Skrećalnię (Zwirnmaschine) na 120—240 wrzecion oraz Krzyżówkę (Kreuzmaschine).

Oferty proszę złożyć Al. Kościuszki Nr. 10 u portjera dla „X“.

Poszukuję

kilkadziesiąt tysięcy rubli na I numer hipoteki, Benedykta 29 od 2—4 po połud. E. Frenkel.

Dr. med. Szarlota EIGER

Akuszerka i chor. kobiece.

Biłganr. 46 (róg Zielonej).
Godz. przyjść od 4 — 6 po poł. 54-4

Szkoła Kroju i Szycia
Dyplomowanej Uczennicy Paryskiej Akademii Kroju
Apolonji Kopyłowskiej
Łódź, ul. Piotrkowska 134.
Nauka kroju, szycia, pasowania i modelowania. Za opłatą mk. 20 miesięcznie. Uczennice otrzymują świadectwa. Zapisy od 10—1. Sprzedaż fasonów papierowych.

Zamówienia

na glicerynową, walcową masę drukarską oraz różne chemikalia, jakoto witryol miedzi i żelaza, siarkę, talkum, chlorcalcium, chromkali i t. p. przyjmuje „Orbis“ Ska. z ogr. odp. Kraków—Podgórze, Rynek 15.

Dr. I. Silberstrom

Ordynator Alergijów Miejskich
Chorób skórnych i wenerycznych
ZIELONA № 11 (róg Zachodniej)
Przyjmuje od 9-11 i 4-8; panie od 4-6. W niedzielę od 2-6 pop.

A. A. Kupuje meble, pianino, bębenki, futra, bieliznę, różne sprzęty domowe, płacę najlepiej. Wólczańska 43. (róg Benedykta) m. 6.
12-3

Lekcje tańca.

Do rozpoczynającej w bież. tygodniu ostatniej w sezonie grupy mogą przyjąć jeszcze kilku kandydatów na kurs tańców nowoczesnych i na kurs średni.

Witold Lipiński.

Grand Hotel, od 1—2 i 8—9 wiecz. 177-1

Składy w Gdańsku

z połączeniem kolejowym i wodnym, nowoczesnymi urządzeniami maszynowymi do składowania zboża, około 4,600 qm obszaru do sprzedania. 288-1

Oferty pod W. L. 726 do Rudolfa Mossego, Gdańsk.

Dobrze prosperująca wozownia

9 koni i komplet wozów wraz z placem zaraz do sprzedania
Wiadomość: ul. Juliusza № 27 m. 25, od 1—4. 170-3

Korzystajcie z okazji!
Kupuje i płacę najwyższe ceny

za
brylanty,
biżuterję, stare srebro, złoto i złote zegarki 006-10
Zakład Jubilerski
EISENBERG, Główna № 60.

Płacimy najlepsze ceny za rzeczy futrzane

sprzedajemy takowe po cenach przystępnych. — Przyjmujemy również wszelkie reparacje.
Zusmanek i Davidowicz,
Piotrkowska 19 w podwórzu.
4424-5

Skład mebli

Piotrkowska № 9.
posiada wielki wybór stylowych mebli, jak: szafki, jadalnie oraz urządzenia kuchenne.
478-10

Brylanty

złoto, srebro, perły, diamenty, biżuterję kupuje płacąc najlepsze ceny.
S. MILICH 321-30
Konstantynowska 7, prawa of., i p.

Dr. medycyny

Tadeusz Baranowski
Lekarz-Dentysta
Operator i specjalista w chorobach jamy ustnej i zębów.
Ordynuje od 1—3 i 5—7 po poł.
Zachodnia 67 (róg Zielonej)
4529-1

Dr. H. Rózaner

Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje codziennie prócz niedziel od 5—8 wiecz.
Dzielnia № 9.

Choroby skórne, weneryczne

Dr. S. Sewkowicz
Konstantynowska 12
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w. Panie od 5—6 po poł.
517-22

Dr. S. Kantor

Specjalista chorób wenerycznych skórnych i dróg moczopłucowych
Leczenie promieniami Röntgena i światłem

Piotrkowska № 144,
róg Ewangelickiej.
Godziny przyjęcia: 9 — 2 rano
6 — 8 po poł. Dla pań od 5 — 6 p. p.

Dr. Jakób Kon

akuszerka i choroby kobiece.
Ul. Sienkiewicza (Mikołajewska) Nr. 18. Przyjmuje od 4—7 godz. wiecz. 020-5

Lekarz-Dentysta

Olga Wolf

otworzyła własny gabinet na Pańskiej 39. 905-10
Przyjmuje od 10—1 i od 8—7.

Akuszerka

Pipikowa
Łódź, Piotrkowska 132 m. 14.
Dla pań przyjezdnych jest lokal. 036-10

Kupuje

placę najlepsze ceny za brylanty, złoto, stare srebro, perły i kwity (ambardowe) oraz stare zęby i garderobę.
Piotrkowska № 9, P. KONN, ewa oficyna, II piętro. 075-25

Dr. Kazimierz Wilkiński

b. asystent Kliniki Ginekologicznej. Specjalność: Choroby wewnątrz i dziecięce.
Ul. Rozwadowska 6.
od 2-5 — 7-jej. 822-1

Artykuły na eksport

planowicie: parafinę, stearynę, świece, smary, naftę, len, konopie, forniry, dykty, drzewo budulcowe, słupy telegraficzne, podkłady kolejowe, plecze, szczeciny, rogi, oraz inne artykuły przemysłowe z pozwoleniem wywozu lub bez ew. za kompensatą

kupuje za gotówkę Tow. Akcyjne.

Oferty pod „Przemysł i Handel“ do Biura Ogłoszeń Rudolf Mosse, Warszawa, Warszawańska № 124.
470-2

Dzisiaj

M-A-S-K-A-R-A-D-A

Teatralna.

Istniejąca już od lat 28 powszechnie znana tkalnia pasów transmisyjnych **Teodora Buchholza w Pabjanicach** oferuje W. Panom fabrykantom pasy transmisyjne marki „POLONIA”
 Takowe wyrabiają się z najlepszego materiału i są specjalnie utkane, przez co pas ten otrzymuje gładką powierzchnię, zupełnie jak pas skórzany. Pasy te są o wiele tańsze i mocniejsze od pasów skórzanych i słuszenie mogą nosić miano pasów przyszłości.
 Obstalunki przyjmuje się u mnie w Pabjanicach i od mego kierownika pana R. Kannenberga. 4976-3

Niniejszym podaję do wiadomości Sz. Publiczności, że byli główny majster firmy „GUTTALIN” otworzył fabrykę pasty do obuwia

Kooperatywy i agenci 50 pr. rabatu.

Poszukiwani przedstawiciele na prowincję

Orzeł jest najlepszą pastą, ponieważ zawiera tłuszczu tylko naturalne i czyste terpentynę. Pojedynczo można użyć, można też dodać do zwykłych pasty Orzeł na obuwia.

Wszystkie kolory są na składzie do nabycia.

Kantor sprzedaży przy ul. Skwerowej № 7, m. 1. 227-3

Wł. B. Brawman.

Seradele, Lubin, Wykę

w partjach wagonowych

polec. Warszawska Spółka Rolniczo-Handlowa „Ziarno” w Wars. wie, Ptasia 2, tel. 238-84. 190-24

BRYLANTY

perły, biżuterję, platynę i antyki kupuje płacąc wysokie ceny.

Hotel Savoy № 303.

Przyjmuje interesantów od 10-1 i 3-6. 645-1

Ogłoszenia drobne.

A. A. A. Ważna dla wszystkich, a w szczególności dla kooperatywy, spółek rolniczych i spożywczych sklepów. Taniej niż wszędzie, bo w prywatnym mieszkaniu resztki i ze sztuki na męskie ubrania fabryki Leonarda i innych. Szewloty, kory, wełna na damskie kostjomy, spodnie i bluzy, etamina biała i kolorowa, batysty. Białe towary, płócienna na wazy, posciel, surówka, lastyng, kajgi, kratowane płótno oraz inne. Kilińskiego 40 m. 10, II piętro, front z prawa. 172-10

A. Sypalnia i różne meble parokonne, Powozy, Landa Brycki, rolwagi, wozy różne oraz osi, koła nowe i używane sprzedam. Ulica Kilińskiego 26a. 151-4

Bryki towarowe pojedynczo i parokonne, Powozy, Landa Brycki, rolwagi, wozy różne oraz osi, koła nowe i używane sprzedam. Ulica Kilińskiego 26a. 151-4

Do sprzedania all 81, trzy role, miodarki, blachy kratowe, sztuczna woszczyzna, kocioł miedziany, wózek dziecinny, 6 konsoli z bakami i szynami dla masarzy, arubxiak leżący, meble ogrodowe żelazne, dwie nielarnice z przyborem dla tkaczy na materacowy, duża beczka. Kupuje każdą ilość wosku lub zamienię na woszczyznę. Juljana 27, m. 26. 171-3

Doświadczony kupiec z kapitałem mk. 100 tysięcy chciałby w charakterze spółnika przystąpić do tkalni. Zgłoszenia pod „Tkalnia 100” do redakcji tego pisma. 016-3

Koza z koźlętami do sprzedania. Wiadomość: Przejazd 80, u rzadcy. 258-2

Mydła toaletowe od 1 mk. wodę mydlaną, wody kolońskie, perfumy, oraz przybory do pielęgnacji paznokci i przyrządy do golenia poleca perfumeryja przy zakładzie fryzjersko-kosmetycznym Anny Neuman, Łódź, Piotrkowska 152. Sprzedaż detaliczna i hurtowa. 065-20

Meble różne wyprzedam bardzo tanio, Piotrkowska № 223 m. 2, front, I piętro. 624-6

Młody człowiek, inteligentnego zawodu na stanowisku, pragnie poznać inteligentną, poważną, młodą pannę w celu matrymonialnym. Dyskretność rzecz honoru. Na anonimowy nie odpowiadam. Oferty do adm. Głosu „Harmonja”. 230-3

Ogłoszenia do wszystkich miejscowości i zamiejscowych gazet jak również litewskich, poznańskich, gdańskich, toruńskich, lwowskich i krakowskich poleca: „Merka”, Łódź, Piotrkowska 82. 221-3

Od 100,000 do 200,000 jest sklep z manufakturą i konfekcją męską, damską i dziecinną na prowincję w p. m. do sprzedania z powodu fabrykacji nie mam czasu zająć się sklepem. Wyroblona firma. Piotrkowska 31, Gerson, od 1-3 po poł. 253-2

Poszukuję się niani i służącej do wszystkiego. Piotrkowska 149-23. 285-1

Poszukuję odpowiedniego farbiarza na bawelne i zarazem ekspedjenta, który jest obznajony z klientelą tej branży, zgłosić się można od 1 do 3 codziennie Piotrkowska 31, Gersona. 254-3

Uczennica klasy 7-jej udziela lekcyj. Wiadomość: Piotrkowska 16, m. 22. 289-3

ZĘBY

Najwyższe ceny płaci Cegielińska 22, m. 6. (II piętro front). 4232-30

Towary

na Ubrania, Suknie, Bluzki, Palta, Bieliznę, Wsyppy, Cajgi

na Ceny przystępne stale polecają **Cb. Markowicz & S-ka** Piotrkowska 37. w podwórzu. Pracującym na posadach rządowych dajemy na wypłatę. 346-3

Zagubione dokumenty:

Berstein Juda zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 252-3

Łajman Dawid Tejwel zgubił paszport polski wydany w Łodzi. 283-3

Chmielewska Zofia zgubiła paszport niemiecki wyd. w Piotrkowie. 256-3

Ojca Abram zgubił odcroczenie wojskowe z roku 1893 wydane w Tomaszowie Mazowieckim, Kalska 5. 219-3

Goldblatt Fanny zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 278-3

Halborn Samuel zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 284-3

Kubaniewicz Józef zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 284-3

Kacka Marja zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 287-3

Rosenfeld Gitla zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 245-3

Rosenfeld Hendla i Wolf zgubił paszport rodzinny niemiecki wydany w Łodzi. 246-3

Zeller Adolf zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 280-3

Smatereka Hinda zgubił paszport niemiecki wydany w Brzezinach. 271-3

Czwonderski Mieczysław zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 270-3

Swarc Chuda zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 247-3

Weinerman Dawid zgubił patent na galanterję wyd. w Łodzi.